

AFGØRELSE FRA ANKENÆVNET FOR BUS, TOG OG METRO

- Journalnummer:** 2017-0166
- Klageren:** XX på vegne af datteren YY
4293 Dianalund
- Indklagede:** DSB
CVRnummer: 25050053
- Klagen vedrører:** To kontrolafgifter på hver 375 kr. grundet manglende forevisning af gyldig rejsehjemmel samt et rykkergebyr på 100 kr. vedrørende en tredje kontrolafgift
- Parternes krav:** Klageren ønsker principalt frafald af kontrolafgifterne, da de ikke kan være udstedt til datteren. Subsidiært gør klageren gældende, at hun ikke vil betale kontrolafgifterne, da de blev udstedt, mens datteren var under 18 år og havde adresse hos sin far, som dermed havde forsørgerpligten, hvorfor han må betale. Klageren ønsker endvidere, at rykkergebyrer annulleres.
- Indklagede fastholder kontrolafgifterne med henvisning til grafologens konklusioner, samt rykkergebyret, fordi kontrolafgiften ikke blev betalt inden for fristen.
- Ankenævnets sammensætning:** Nævnensformand, landsdommer Tine Vuust
Niels Martin Madsen
Torben Steenberg
Rikke Frøkjær (2 stemmer)

Ankenævnet for Bus, Tog og Metro har på sit møde den 20. april 2018 truffet følgende

AFGØRELSE:

DSB er berettiget til at opretholde kontrolafgifterne på hver 375 kr., i alt 750 kr. samt rykkergebyret på 100 kr.

Beløbet skal betales til DSB, som sender betalingsoplysninger til rette vedkommende.

Da klageren ikke har fået medhold i klagen, tilbagebetales klagegebyret ikke, jf. ankenævnets vedtægter § 24, stk. 2, modsætningsvist.

- oOo -

Hver af parterne kan anlægge sag ved domstolene om de forhold, som klagen har vedrørt.

Klageren henvises til at søge yderligere oplysning om eventuel bistand i forbindelse med sagsanlæg på www.domstol.dk, www.advokatsamfundet.dk og /eller eget forsikringssselskab om eventuel forsikringsretshjælp.

-oOo-

SAGENS OMSTÆNDIGHEDER:

I en periode i 2016 og 2017 udstedte DSB seks kontrolafgifter til klagerens datters navn grundet rejse uden rejsehjemmel. Der blev kvitteret for modtagelsen på alle kontrolafgifterne på nær én. På samtlige elektroniske kontrolafgifter blev adressen på baggrund af CPR-registreret noteret til [xx-lunden 14].

To af kontrolafgifterne blev udstedt den 3. februar 2017, og på kvitteringsdelen, som passageren udfylder manuelt, blev adressen anført til [xx-lunden 5].

Efter at have modtaget en rykkerskrivelse dateret den 22. august 2017 fra DSB, rettede klageren den 27. august 2017 henvendelse til DSB og gjorde gældende, at det ikke var datteren, som havde rejst, fordi hun opholdt sig et andet sted på de pågældende tidspunkter, og at DSB ikke havde hjemmel til at pålægge passagerer under 18 år kontrolafgifter.

DSB fastholdt kontrolafgifterne og rykkegebyret i en efterfølgende omfattende korrespondance, som bl.a. indebar, at klagerens datter blev bedt om at underskrive en Tro-og Love-erklæring om, at det ikke var hende, som havde rejst med toget de omhandlede dage. Klageren klagede også til DSB's Kundeambassadør, som ikke fandt grundlag for at bede DSB om ændre afgørelserne.

Den 18. november 2017 indgav klageren politianmeldelse om misbrug af datterens identitet.

Den 8. juni 2017 indgav hun klage til ankenævnet og oplyste bl.a. i en mail af 14. juli 2017, at datteren lå syg derhjemme hos klageren på adressen [xx-lunden 14] fredag den 3. februar 2017, og at den adresse, som var skrevet af passageren på disse to kontrolafgifter [xx-lunden 5] ikke var dér, datteren boede. Klageren tilføjede, at datteren måtte være nærmest til selv at vide, hvor hun bor.

Efterfølgende oplyste klageren i en mail den 9. februar 2018 over for ankenævnet, at hun ikke ville betale de ovennævnte to kontrolafgifter, idet datteren på tidspunktet for udstedelsen havde adresse hos faderen [xx-lunden 5], men nåede at flytte hjem til klageren [xx-lunden 14], inden DSB efter 7 måneder sendte opkrævningerne til klagerens adresse.

Under ankenævns sagen frafaldt DSB den ene af de seks kontrolafgifter, da der ikke var underskrevet en kvittering for modtagelsen og ikke var forevist legitimation i forbindelse med kontrollen.

DSB sendte de øvrige 5 kvitteringer til en grafolog, som fastslog, at de var underskrevet af klagerens datter.

Efter at klageren havde talt med grafologen, oplyste hun til ankenævnet, at hun ville betale kontrolafgifterne med undtagelse af de to fra den 3. februar 2017, idet disse var udstedt på et tidspunkt, hvor datteren havde adresse hos faren [xx-lunden 5] og ikke hos klageren [xx-lunden 14]. Klageren henviste til, at passageren havde udfyldt kontrolafgifterne med adressen [xx-lunden 5], og at det ikke var klagerens problem, at DSB havde været 7 måneder om at sende opkrævningerne, hvilket betød, at datteren igen havde fået adresse hos klageren.

DSB rettede på sekretariatets anmodning henvendelse til klagerens datters far, som tidligere havde kontaktet DSB vedrørende kontrolafgifterne, for at høre om han ville betale de to resterende kontrolafgifter fra den 3. februar 2017. Dette afviste han med den begrundelse, at datteren havde haft adresse hos ham i perioden 1. september 2015 – 1. maj 2016.

Ankenævns sagen omhandler derfor udelukkende disse to kontrolafgifter fra den 3. februar 2017 samt rykkergebyret på 100 kr. vedrørende kontrolafgiften udstedt den 21. juli 2016. DSB har vedrørende rykkergebyret oplyst, at de sendte en rykker den 22. august 2016 og første gang hørte fra klageren den 27. august 2016, hvorfor de fastholder dette.

ANKENÆVNETS BEGRUNDELSE:

Vedrørende kontrolafgifterne:

Indledningsvist bemærker ankenævnet, at nærværende sag alene drejer sig om de to kontrolafgifter udstedt den 3. februar 2017 samt rykkergebyret fra den 22. august 2017.

Ankenævnet bemærker videre, at det er fastslået i retspraksis, at unge under 18 år hæfter for bl.a. kontrolafgifter i tog og busser, jf. Vestre Landsrets dom af 6. juni 1984 i ankesag B 3120/1983, hvor en 17-årig blev tilpligtet at betale en kontrolafgift.

Ankenævnets praksis følger denne linje, og det er ankenævnets opfattelse, at en 13-årig kan pålægges en kontrolafgift, ligesom en 13-årig fx kan ifalde et erstatningsansvar.

Klageren oplyste i sit svar af 14. juli 2017 til ankenævnet, at datteren lå syg derhjemme [hos klageren på adressen xx-lunden 14] fredag den 3. februar 2017, og at den adresse, som var skrevet af passageren på kontrolafgifterne [xx-lunden 5] ikke var dér, datteren boede, og at datteren selv måtte være nærmest til at vide, hvor hun bor.

Efterfølgende har klageren den 9. februar 2018 oplyst over for ankenævnet, at hun ikke vil betale de to kontrolafgifter, idet datteren på tidspunktet for udstedelsen havde adresse hos faderen [xx-lunden 5], men nåede at flytte hjem til klageren [xx-lunden 14], inden DSB efter 7 måneder sendte opkrævningerne til klagerens adresse.

DSB skal godtgøre, at kontrolafgifterne blev udstedt til rette vedkommende.

På baggrund af det ovenfor anførte sammenholdt med, at grafologen har udtalt, at alle fem kontrolafgifter er underskrevet af klagerens datter, lægger ankenævnet til grund, at kontrolafgifterne fra den 3. februar 2017 korrekt blev udstedt til klagerens datter.

DSB er herefter berettiget til at fastholde kontrolafgifterne over for klagerens datter, og kan udstede opkrævningerne til hende. Ankenævnet forholder sig ikke til, hvem, der reelt skal betale kontrolafgifterne.

Vedrørende rykkergebyret på 100 kr.

DSB har oplyst, at gebyret vedrører en kontrolafgift fra den 21. juli 2016, som ikke blev betalt rettidigt, og at de derfor sendte en rykkerskrivelse den 22. august 2016. De modtog ikke nogen henvendelse vedrørende kontrolafgiften, før klagerens, som skete den 27. august 2016.

Da grafologen har udtalt, at det var klagerens datter, som underskrev, sammenholdt med at klagerens mor har vedgået sig kontrolafgiften, var det berettiget, at DSB efter udløbet af betalingsfristen, som var på 14 dage fra den 21. juli 2016 ifølge kontrolafgiften, sendte en rykkerskrivelse den 22. august 2016.

RETSGRUNDLAG:

Af § 14 stk. 1 i lovbekendtgørelse nr. 686 af 27. maj 2015 om lov om jernbaner, fremgår jernbanevirksomhedernes adgang til at opkræve kontrolafgift og ekspeditionsgebyr for passagerer, der ikke foreviser gyldig rejsehjemmel (billetter og kort). Jf. § 14 stk. 4, fastsætter transportministeren nærmere regler om jernbanevirksomhedens adgang til at opkræve kontrolafgift og ekspeditionsgebyr, jf. stk. 1.

I henhold til § 4 i bekendtgørelse nr. 1132 om kontrolafgifter af 08. september 2010, fastsætter jernbanevirksomheden bestemmelser om kontrolafgift i forretningsbetingelserne.

I de dagældende fælles landsdækkende rejseregler, som trafikvirksomhederne havde vedtaget, fremgår hjemmelen til udstedelse af kontrolafgift. Det anføres således bl.a., at passageren skal have gyldig rejsehjemmel til hele rejsen, og at denne skal kunne vises frem for kontrolpersonalet under hele rejsen, ved udstigning, i metroen indtil metroens område forlades, og i S-tog og lokalbanetog indtil perronen forlades.

Kunder, der ikke på forlangende viser gyldig rejsehjemmel, herunder er korrekt checket ind på rejsekort til deres rejse, skal betale en kontrolafgift på 375 kr. for børn under 16 år.

Nedenfor gengives relevante lovbestemmelser og en myndighedsvejledning vedrørende mindreårige:

§ 23 i bekendtgørelse af lov om Jernbaner har følgende ordlyd:

”Transportministeren fastsætter regler om jernbanevirksomhedernes adgang til at opkræve kontrolafgift og ekspeditionsgebyr for passagerer, der ikke foreviser gyldig rejsehjemmel (billetter og kort). Stk. 2. Restanceinndrivelsesmyndigheden kan inddrive skyldige beløb ved modregning i overskydende skat. Stk. 3. Jernbanevirksomheden kan fastsætte regler om pligt for passagerer, der ikke er i besiddelse af gyldig rejsehjemmel (billetter og kort), til på forlangende at forevise legitimation med henblik på at fastslå passagerens identitet.”

I bemærkninger til bestemmelsen i den oprindelige § 23 i lov om jernbaner er intet anført om, at mindreårige skal behandles anderledes, hverken i relation til kontrolafgifter eller udpantningsretten. Bemærkningerne gengives her:

”Det skal efter lovforslaget være muligt for de jernbanevirksomheder, der via kontrakter udfører trafik som offentlig service, at opkræve kontrolafgift samt ekspeditionsgebyrer. Disse kan inddrives ved udpantning. Udpantningsretten skal efter lovforslaget tilkomme både DSB og andre jernbanevirksomheder, der virker i Danmark, hvad enten dette måtte være private eller/og udenlandske virksomheder. Retten til udpantning er tænkt kun at gælde for jernbanevirksomhed, udført efter kontrakt som offentlig service. I dag bruges udpantningsretten af DSB inden for både regional-, intercity- og S-togtrafikken, samt af privatbanerne inden for HT-området. I øvrigt anvendes udpantningsretten af lufthavne for så vidt angår benyttelsesafgifter med påbeløbne renter og gebyrer angivet i § 71 i lovebkendtgørelse nr. 373 af 4. juni 1997 om luftfart. Der er således for transportområdet indført en speciel let adgang til inddrivelse af ubetalte afgifter m.v. Såfremt denne adgang udelukkes, vil det være et tilbageskridt for en ellers velfungerende ordning, især for DSB, såvel på regionaltrafikken som på S-togtrafikken. Der er efterhånden tale om, at et stort antal passagerer ikke har gyldig rejsehjemmel, og dette påfører jernbanevirksomhederne indtægtstab. Såfremt jernbanevirksomhederne fratages muligheden for et effektivt inddrivelsesredskab som udpantning, vil det svække jernbanevirksomhedernes mulighed for at gribe ind over for det store antal passagerer uden gyldig rejsehjemmel, idet det ville være en svækkelse af mulighederne for sanktioner imod betalingsunddragelse. Herudover er der en forskel mellem jernbanebefordring og befordring med f.eks. fly eller færge, idet enhver kan stige ind i et tog og bruge produktet uden nogen forudgående billetkontrol. Ifølge oplysninger fra Hypotekbanken udgjorde restancerne ultimo 1996 for S-togtrafikken ca. 85 mill. kr. og for DSBs øvrige trafik ca. 16 mill. kr. Trafikministeriet finder derfor, at opretholdelsen og videreførelsen af udpantningsretten for så vidt angår jernbanevirksomheder, der udfører trafik som offentlig service vil være et vitalt spørgsmål for den fremtidige jernbanevirksomhed, og at der således er grundlag for at fravige det almindelige princip, hvorefter udpantningsret normalt er forbeholdt offentlige myndigheder. Til stk. 2-9 Adgangen til lønindeholdelse er som udpantningsretten normalt forbeholdt offentlige myndigheder. Den gruppe jernbanevirksomheder, som kunne tænkes at drive offentlig service trafik i Danmark, herunder også DSB, er nok formelt private, men indtager en særstilling derved, at de alene udøver deres virksomhed for staten mod betaling og under regler og vilkår, der er fastsat i kontrakter med staten. En adgang til modregning og lønindeholdelse for disse virksomheders krav afledt af togdriften vil derfor ikke stride mod principielle synspunkter. Hertil kommer, at det fortsat ville være Hypotekbanken, som skulle varetage inddrivelsen af disse krav, hvilket må give en vis garanti for, at regelsættet administreres korrekt.”

I SKATs inddrivelsesvejledning for 2010 er anført følgende:

”Med umyndige tænkes i det følgende først og fremmest på mindreårige, dvs. børn og unge under 18 år. Spørgsmålet om inddrivelse hos mindreårige kan f.eks. være relevant i form af inddrivelse af kontrolafgifter hos mindreårige gratister i S-tog eller busser, eller hos mindreårige, der har modtaget en bøde for en strafbar handling, f.eks. overtrædelse af færdselsloven.

Retsgrundlaget

Retsgrundlaget findes i lov nr. 388 af 14. juni 1995 om værgemål, kap. 6: [nu Lovebkendtgørelse nr. 1015 af 20/08/2007 om værgemål] Umyndiges selvstændige rådighed og næring § 42. Umyndige råder selv over, 1) hvad de har erhvervet ved eget arbejde, efter at de er fyldt 15 år, eller efter at de er frataget den retlige handleevne, 2) hvad de har fået til fri rådighed som gave eller som friarv ved testamente, og 3) hvad værgeren har overladt dem efter § 25, stk. 3. Stk. 2. Rådigheden omfatter også indtægter af det erhvervede, og hvad der træder i stedet herfor. Den medfører ikke adgang til at påtage sig gældsforpligtelser. Stk. 3. Værgeren kan med statsamtets godkendelse fratage den umyndige rådigheden, hvis det er nødvendigt af hensyn til dennes velfærd. Umyndiges gældsforpligtelser Umyndige kan ikke påtage sig gældsforpligtelser, f.eks. i form af lån eller kredittag. Derimod er der intet til hinder for, at umyndige kan pådrage sig gældsforpligtelser.

Umyndige er således underlagt et almindeligt erstatningsansvar for deres skadegørende handlinger eller undladelser og kan derfor hæfte for et erstatningskrav. Umyndige over den kriminelle lavalder (14 år) kan endvidere pådrage sig strafansvar, der kan udmøntes i en bødestraf, som den umyndige hæfter for.

I retspraksis er det endvidere fastslået, at unge under 18 år hæfter for bl.a. kontrolafgifter i S-tog og busser, jf. Vestre Landsrets dom af 6. juni 1984 i ankesag B 3120/1983, hvorved en 17-årig blev tilpligtet at betale kontrolafgift.

Inddrivelsesmidler

Der er intet til hinder for, at der kan ske lønindeholdelse hos umyndige personer, som oppebærer en lønindtægt, jf. lov om værgemål § 42, stk. 1, nr. 1. Den umyndige råder over, hvad han har erhvervet ved eget arbejde, og der kan derfor ske lønindeholdelse i disse selverhvervede midler. Også modregning kan finde sted i den umyndiges midler. De midler, der tilbagebetales den umyndige i form af overskydende skat, må stamme fra den umyndiges selverhverv, som den umyndige mindreårige selv har råderet over.

Den mindreåriges selvstændige råderet bevirker endvidere, at lønindeholdelse og modregning i disse selverhvervede midler ikke kræver underretning af værgeren. **Udlægssager**

Reglerne i retsplejelovens §§ 257-258 om proceshabilitet finder også anvendelse i fogedretten. Møder en mindreårig skyldner, skal udlægsforretningen derfor udsættes med henblik på, at værgeren kan underrettes eller tilsiges.”

Erstatningsansvarslovens § 24 a, der regulerer børns erstatningsretlige stilling, lyder således: ”§ 24 a. Barn under 15 år er erstatningspligtigt for skadegørende handlinger efter samme regler som personer over denne alder. Dog kan erstatningen nedsættes eller endog helt bortfalde, for så vidt det findes billigt på grund af manglende udvikling hos barnet, handlingens beskaffenhed og omstændighederne i øvrigt, derunder navnlig forholdet mellem den skadegørendes og den skadelidendes evne til at bære tabet og udsigten til, at skaden kan fås godtgjort hos andre.”

Fra lov om hæftelse for børns erstatningsansvar:

”§1. Den, der har forældremyndighed over et hjemmeboende barn, hæfter umiddelbart over for skadelidte for skader, som barnet er erstatningsansvarlig for efter den almindelige erstatningsregel, med indtil 7.500 kroner for hver skadegørende handling eller undladelse.

Stk.2. Er der fælles forældremyndighed, hæfter de, der har forældremyndigheden, solidarisk for det i stk. 1 nævnte beløb.”

Fra Justitsministeriet vejledning om børns og forældres erstatningsansvar:

”Hvis et barn er skyld i en skade, kan den, det er gået ud over, kræve en erstatning på op til 7.500 kroner pr. skadegørende handling af den, der har forældremyndigheden. Det gælder, selv om forælderen ikke kan bebrejdes, at skaden er sket.

Har forældrene fælles forældremyndighed, hæfter de solidarisk for de 7.500 kr. Hvis forældrene selv kan bebrejdes noget – f.eks. manglende tilsyn – kan forældrene gøres erstatningsansvarlige for hele den skade, deres barn forvolder.

Reglen om, at forældre hæfter for de første 7.500 kr. af barnets erstatningsansvar, har været gældende siden lov om hæftelse for børns erstatningsansvar trådte i kraft den 1. juli 2009. Udsigten til at skulle betale, hvis børnene forvolder skader, skal motivere forældre til at fokusere på deres rolle som opdragere og på opdragelsens betydning for børnenes trivsel og adfærd. Forældrene hæfter alene for de første 7.500 kroner. Hvis der er sket skade for et mindre beløb, skal forældrene kun betale et beløb svarende til det faktiske tab. Er skaden større, skal barnet selv betale resten. ”

Fra www.statsforvaltningen.dk:

”

Forældres forsørgelsespligt

Forældre har pligt til at forsørge deres børn. En forælder, der ikke bor sammen med barnet, skal fortsat deltage i barnets forsørgelse, for eksempel ved at betale børnebidrag. Du skal derfor medvirke til dit barns forsørgelse, selvom den forælder, barnet bor hos, modtager børnetilskud fra det offentlige.

Den offentlige forsørgelse kan dog indgå som et moment i vurderingen af, om forsørgelsespligten er opfyldt.

Fælles forældremyndighed

Hvis I som forældre ikke bor sammen og har fælles forældremyndighed, kan du opfylde din pligt til at forsørge jeres barn ved enten at betale børnebidrag til den forælder, barnet bor hos, eller ved at betale for nogle af de ting, som barnet har brug for i sin dagligdag.

De ting, barnet har brug for i sin dagligdag, kan f.eks. være betaling af skole- og pasningsudgifter, tøj og sko, fritidsaktiviteter, lomme penge, mobilabonnement, receptpligtig medicin og lignende.

Når Statsforvaltningen afgør, om forsørgelsespligten er opfyldt, har det også betydning, hvor meget barnet opholder sig hos hver af jer.

Hvis barnet opholder sig nogenlunde lige meget hos begge forældre, og I begge opfylder jeres forsørgelsespligt, fastsætter Statsforvaltningen som udgangspunkt ikke bidrag. Hvis barnet kun overnatter 4-5 gange hos den ene forælder over en 14-dages periode, vil vi normalt fastsætte børnebidrag. Den forælder, som har barnet hos sig 5 dage eller færre over en 14-dages periode, opfylder som udgangspunkt ikke sin forsørgelsespligt.

Betaler du børnebidrag, har du ikke pligt til at betale andre udgifter, ud over udgifter i forbindelse med samvær.

Når den ene af forældrene har forældremyndigheden alene

Hvis den ene af jer har forældremyndigheden alene, kan Statsforvaltningen normalt bestemme, at den anden forælder skal betale børnebidrag, uanset om denne betaler for ting, som barnet har brug for i sin dagligdag.”

Bekendtgørelse om lov om renter ved forsinket betaling § 9 b:

”For rykkerskrivelser vedrørende fordringer kan fordringshaveren kræve et gebyr, jf. stk. 2, såfremt skrivelsen er fremsendt med rimelig grund (rykkergebyr). Fordringshaveren kan endvidere kræve et gebyr, jf. stk. 3, for at anmode en anden om at inddrive fordringen på fordringshaverens vegne, såfremt dette er sket med rimelig grund (inkassogebyr). Stk. 2. Der kan kræves et rykkergebyr på højst 100 kr. inkl. moms for hver rykkerskrivelse, dog højst for 3 skrivelser vedrørende samme ydelse.”

PARTERNES ARGUMENTER OVER FOR ANKENÆVNET:

Klageren anfører blandt andet følgende:

”Modtager en den 2208 16 850 den eneste jeg har fået og ovenikøbet med rykker på kontakter DSB med samme der jeg er uforstående over for denne bøde og pludselig har Jeg bøder på de 18 juli 21 juli 19 nov 16 og 03 feb 17 min datter underskriver en erklæring men hverken mig ellers hendes far kan ikke se samling hæng i underskriftne, adresser der opgivet passer ikke med hendes bopæl adresse på daværende tidspunkt.

Det ikke skal være så nemt bare at smide bøder afsted jeg bedt dem om at bevise det er min datter præcis som min advokat har sagt hun underskrevet den erklæring vi kan ikke samling os der burde kende hende bedst men DSB kan giver ingen mening.

Og kan se den 18 juli er hun her hjemme med en veninde den 21 er vi ude og handle til hendes fødselsdag. 03 feb ligger hun syg og senere er vi til træning kamp sønnen.”

Indklagede anfører blandt andet følgende:

”DSB kan bekræfte, at DSB har udstedt 6 kontrolafgifter til klagers datter. Kontrolafgifterne er udstedt på følgende rejser:

Tidspunkt for udstedelse	Rejserute
21. juli 2016, kl. 13:46	Sorø – København H
18. juli 2016, kl. 16:38	Holbæk - Tølløse
5. september 2016, kl. 16:05	Slagelse - Roskilde
19. november 2016, kl. 13:04	Roskilde – København H
3. februar 2017, kl. 20:56	Høje Taastrup - Holbæk
3. februar 2017, kl. 22:38	Holbæk - Tølløse

Kontrolafgifterne er udstedt, da der ved kontrollen i toget ikke blev forevist nogen form for rejsehjemmel.

DSB har udstedt kontrolafgifterne i henhold til De Fælles Landsdækkende Rejseregler af 15. januar 2017, hvoraf følgende fremgår:

2.3. Køb af rejsehjemmel

Ved rejser med tog, bus og metro skal kunden være i besiddelse af gyldig rejsehjemmel.

Ved rejser med bus kan kontantbillet købes ved påstigning. Visse buslinjer kan undtages herfra jævnfør nærmere oplysning på www.dinoffentligetransport.dk. Chaufføren er kun forpligtet til at tage imod kontanter op til nærmeste hundrede kroner.

Billet kan kun købes før påstigning ved rejser med DSB's og Arrivas tog, med Metro, med Nærumbanen og med lokaltog i region S, med Vestbanen samt med Midtjyske jernbaner (kun Odderbanen).

Billet kan købes efter påstigning i lokaltog region H (bortset fra Nærumbanen), i Nordjyske jernbaner samt i Midtjyske jernbaner (kun Lemvigbanen).

Der er mulighed for køb af rejsehjemmel i automater på DSB's, Arriva Togs og Metros stationer.

Der kan derudover købes billetter i automater på de større stationer ved lokaltog region S, ved Vestbanen samt Midtjyske jernbaner (kun Odderbanen). Ikke alle billetter og kort kan købes i alle automater. Alle automater modtager mønter, og de fleste automater modtager også betalingskort.

Der er også mulighed for at købe rejsehjemmel i selskabernes betjente salgssteder inden for åbningstiden samt via selskabernes hjemmesider (Se afsnit 21).

De fleste selskaber tilbyder også rejsehjemmel via mobile enheder (fx. mobiltelefon, smartphone og tablet). Denne service kan ikke tilgås hos alle teleselskaber, og på visse steder og tidspunkter har ikke alle teleselskaber den nødvendige dækning.

Nærmere information, om hvordan og hvor der kan købes rejsehjemmel, findes på selskabernes hjemmesider (se afsnit 21).

2.4. Brug af rejsehjemmel

Kunden skal ved modtagelsen af rejsehjemmel sikre sig, at det udleverede svarer til det ønskede.

Kunden skal have gyldig rejsehjemmel ved indstigning herunder sikre sig, at rejsekortet er korrekt checket ind. Kunden kan forlænge rejsen ved et tilkøb af flere zoner til den ordinære rejsehjemmel.

Tilkøbet skal foretages, mens den ordinære rejsehjemmel fortsat er gyldig. Regler for køb og brug af tilkøbsbillet følger de almindelige regler for køb af rejsehjemmel.

Dette gælder også ved rejser med bus. Chaufføren udfører ikke systematisk billetkontrol, men kan give vejledning ved kundens forespørgsel.

Rejsehjemlen giver ikke adgang til en bestemt afgang, medmindre dette fremgår af rejsehjemlen, og der garanteres ikke en siddeplads. For visse busser og tog kan der opkræves særlige tillæg, fx nattillæg. Dette vil fremgå af køreplanerne.

Hvis rejsehjemlen har en tidsgyldighed, og denne udløber under rejsen, gælder rejsehjemlen ikke længere end til førstkommende endestation. Information om særlige regler vedr. tidsbegrænsninger/spærretid på rejsehjemlen findes på selskabernes hjemmesider (se afsnit 21).

For rejsekort gælder særlige regler (se www.rejsekort.dk/kortbestemmelser).

For rejser med bybus i Århus kommune gælder, at kunden skal stige af bussen senest på det tidspunkt, der er stemplet på billetten (se www.midttrafik.dk).

2.4.1. Brug af billetter og kort

Det er kundens ansvar, at pap- eller papirbilletter (fx Fårupkort) er korrekt udfyldt og gælder for hele rejsen og det område, der skal rejses i.

Billetter eller kort er gyldige i den periode og på den strækning samt det omstigningsområde eller det antal zoner, som er påtrykt billetten eller kortet.

Mobilklippekort er gyldige i den periode, og på den strækning samt det omstigningsområde eller det antal zoner, som antallet af stemplinger giver ret til.

Billetter og mobilklippekort skal også være gyldige i den fjerneste (dyreste) zone, som rejsen går igennem.

Pendlerkort er gyldige i den periode, der er påtrykt. Pendlerkortet skal være gyldigt til alle zoner, der rejses igennem, og dermed det område kortet dækker.

Billetter eller kort, der lyder på navn, må ikke overdrages til en anden person. Kunden skal stige på, inden billetten eller kortet udløber. Billetten eller kortet kan dog anvendes, hvis den var gyldig på det tidspunkt, hvor transportmidlet ifølge køreplanen skulle køre fra stoppestedet eller stationen.

Hvis transportmidlet ikke kører efter en køreplan, men i intervaller, skal billetten eller kortet være gyldig fra det tidspunkt, hvor kunden står på bussen eller toget. Transportmidlet skal forlades ved førstkommende endestation.

2.4.2. Brug af rejsekort

Rejsekort, udstedt af Rejsekort A/S, kan benyttes som rejsehjemmel dog undtaget på Lemvigbanen, Bornholm og Samsø. Rejsekort skal være checket ind, inden rejsens start. Rejsekort skal også checkes ind, hver gang der stiges om til en bus, et tog eller en metro, og checkes ud ved rejsens afslutning. Det er kundens ansvar, at rejsekort er korrekt indstillet til den/de kunder, der rejser på kortet.

For rejser med rejsekort gælder desuden reglerne i rejsekort kortbestemmelser jævnfør www.rejsekort.dk.

2.6. Kontrol af rejsehjemmel

Under hele rejsen skal kunden medvirke til gennemførelse af billetkontrol, denne pligt gælder også umiddelbart efter, at kunden har forladt bussen eller er steget af toget og indtil perronen eller Metroens område forlades.

Nogle billettyper kan købes som Print-Selv billet. Print-Selv billet på papir eller skærm skal sammen med det valgte ID vises ved billetkontrol. Billetten skal vises i sin helhed, og det skal være muligt at scanne koden på billetten.

Mobilprodukter vises til kontrolpersonalet, fx. ved at der kan scrolles eller bladres efter behov eller ved, at kunden giver telefonen til kontrolpersonalet. Mobilproduktets gyldighed skal kunne verificeres ved, at kontrolpersonalet sender en kontrolbesked eller foretager en kontrolopringning til det telefonnummer, hvortil mobilproduktet er bestilt.

Kan gyldig rejsehjemmel ikke fremvises på forlangende, vil en efterfølgende visning ikke blive accepteret, jævnfør dog pkt. 2.7 om rejse uden pendlerkort.

Politiet kan medvirke eller tilkaldes under kontrollen, hvis kontrolpersonalet skønner det nødvendigt.

2.7. Kontrolafgift

Kunder, der ikke på forlangende viser gyldig rejsehjemmel, herunder er korrekt checket ind på rejsekort til deres rejse, skal betale en kontrolafgift. Det gælder også, hvis kunden har købt rejsehjemmel via en mobil enhed, der ikke kan kontrolleres, fx hvis denne er løbet tør for strøm eller gået i stykker.

Som kunde uden gyldig rejsehjemmel betragtes også kunder, der benytter kort med begrænset tidsgyldighed (fx. pensionistkort) uden for kortets gyldighedstid, eller hvis andre rejsetidsbegrænsninger ikke overholdes (fx. for hvornår cykler må medtages). Kunder, der rejser alene på andres personlige rejsekort, kortindehaveren skal altid selv være checket ind på kortet på de rejser, hvor et rejsekort personligt benyttes, eller med en anden kundetype, end kunden er berettiget til, rejser også uden gyldig rejsehjemmel.

Kontrolafgiften udgør 750 kr. for voksne og 375 kr. for børn og hunde. For cykler er afgiften 100 kr.

Kontrolafgifter ved rejser over Øresund med DSB kan også betales i SEK og udgør da 1.000 SEK (voksne), 450 SEK (børn og hunde) og 150 SEK (cykler).

Kontrolafgiften udgør i ovennævnte tilfælde rejsehjemmel til en uafbrudt rejse til den station, som kunden oplyser, og kun med det selskab, der har udstedt afgiften. I busser udgør kontrolafgiften rejsehjemmel til bussens endestation.

Ved kontrolafgifter udstedt til børn gælder, at kontrolafgiften kan anvendes som rejsehjemmel i både busser, tog og metro fra tidspunktet for udstedelsen og resten af døgnet (indtil kl. 03.59).

Kunder, som har checket korrekt ind ved rejsens begyndelse, men som ikke har checket rejsekort ind ved skift af transportmiddel, rejser også uden gyldig rejsehjemmel. I denne situation udgør kontrolafgiften 10 kr. Kunden skal legitimere sig ved kørekort eller andet retsgyldigt dokument. Kunden skal kvittere for modtagelse af kontrolafgift, hvoraf fremgår navn, adresse, fødselsdato og underskrift. Der kan foretages opslag i CPR-registeret til identifikation eller kontrol af kundens oplysninger. Kunden skal ved sin underskrift bekræfte rigtigheden af de angivne oplysninger, hvor det er påkrævet.

Selskaberne kan erstatte kontrolafgiften med et ekspeditionsgebyr på 125 kr. mod samtidig betaling af den ordinære billetpris, hvis særlige forhold gør sig gældende.

Kunder, der har et gyldigt personligt pendlerkort – herunder Rejsekort pendlerkort, men ikke kan forevise det ved kontrol, kan få kontrolafgiften ændret til et ekspeditionsgebyr på 125 kr. Der kræves herfor at kopi af pendlerkortet/periodekortet eller rejsekortnummeret fremsendes til kundecenteret hos det selskab, som har udstedt kontrolafgiften senest 14 dage efter kontrolafgiftens udstedelse.

Kunder, der hos DSB er tilmeldt Glemmt-kort ordningen og ved kontrol i DSB-tog ikke kan forevise deres pendlerkort, kan endvidere ved at identificere sig med CPR-nummer rejse 6 gange pr. løbende år i pendlerkortets gyldighedsområde uden at skulle betale kontrolafgift.

Selskaberne kan ændre størrelsen af kontrolafgifter og ekspeditionsgebyrer.

Selskaberne kan opkræve gebyr for at sende betalingspåmindelser. Betales gælden ikke efter en eller flere rykkere, overdrages fordringen til inddrivelse via SKAT. Ved overtagelse af gælden beregner SKAT sig et gebyr, der tillægges gælden. For DSB og Arriva kan inddrivelse ligeledes ske ved inkassobureau.

Enhver indbetaling på kontrolafgiften anvendes først til dækning af eventuelle påløbne, ikke-betalte renter og gebyrer og dernæst til afdrag på selve hovedstolen.

DSB's medarbejder har ved udstedelse af kontrolafgifterne sikret sig identiteten af den, som fik udstedt kontrolafgifterne ved at anmode om relevante personoplysninger som fødselsdato, navn og adresse.

DSB har fra toget direkte adgang til cpr-registeret og kontrollerer med det samme, om det oplyste er korrekt.

Der er ved udstedelse af kontrolafgifterne ikke forevist nogen form for legitimation. I sådanne tilfælde, vil DSB's medarbejdere være ekstra opmærksomme på, om der er overensstemmelse mellem det, som kunden oplyser og det, som er registreret i cpr-registreret. Såfremt der hersker tvivl om identiteten på den, som får udstedt kontrolafgiften, har DSB's medarbejdere mulighed for at anmode politiet om assistance for at få fastslået den korrekte identitet.

Der er i denne konkrete sag intet, der tyder på, at der ved udstedelsen af de 6 kontrolafgifter har været uklarhed omkring identiteten på den, som var med toget og fik udstedt kontrolafgifterne.

Når der ikke forevises nogen form for legitimation ude i toget, bliver kunden anmodet om at udfylde en formular og kvittere med underskrift for modtagelsen af kontrolafgiften.

Klager henvendte sig første gang til DSB om kontrolafgifter udstedt til datteren den 27. august 2016. På dette tidspunkt var der udstedt 2 kontrolafgifter til klagers datter. Korrespondancen mellem DSB og klager har været løbende frem til 20. juni 2017, og der er parallelt med dette forløb udstedt yderligere 4 kontrolafgifter til klagers datter. Senest har DSB's Kundeambassadør fastholdt, at der ikke er forhold i sagen, der giver anledning til at tro, at det ikke er klageres datter, der er rejst med DSB og har fået udstedt kontrolafgifterne.

DSB har dog annulleret kontrolafgiften udstedt den 5. september 2016. Dette skyldes, at der på denne rejse ikke blev forevist legitimation eller kvitteret for modtagelse af kontrolafgiften. DSB har derfor for denne ene rejse ikke tilstrækkelig dokumentation til at fastholde kontrolafgiften.

Når DSB vurderer en klage fra en kunde, som hævder ikke at være retmæssig modtager af en udstedt kontrolafgift, anmoder DSB klageren om at medvirke til at belyse hændelsen samt indsende dokumentation, der kan medvirke til at sandsynliggøre, at vedkommende ikke kan være rette modtager af kontrolafgiften.

Er der ved udstedelsen af kontrolafgiften ikke forevist legitimation, anmoder DSB også klager om at udfylde en tro og love erklæring. Formålet med dette er at få mulighed for at foretage en sammenligning mellem skriften på erklæringen og skriften på den formular, som blev udfyldt ude i toget, for på den baggrund at kunne vurdere, om kontrolafgiften er udstedt i det rigtige navn.

DSB har ikke modtaget nogen form for dokumentation, der kan medvirke til at sandsynliggøre, at klagers datter ikke kan have været med toget og ikke var den, der fik udstedt kontrolafgifterne.

Det er DSB's opfattelse, at DSB i forbindelse med udstedelsen af kontrolafgifterne har sikret sig korrekt identitet på den person, som kontrolafgifterne blev udstedt til.

At det var klagers datter, der rejste uden gyldig rejsehjemmel og fik udstedt kontrolafgifterne, er efterfølgende blevet bekræftet ved sammenligning af skriften på den formular, der blev udfyldt i toget og den tro og love erklæring, som efterfølgende er blevet udfyldt og underskrevet af klageres datter.

Det er DSB's opfattelse, at der er tydelig sammenfald i skriften, og at det derfor må være den samme person, der har udfyldt formularen i toget og den indsendte tro og love erklæring.

Såfremt Ankenævnet vurderer det nødvendigt, vil DSB foranledige, at en grafolog involveres for at vurdere skriften.

DSB kan på denne baggrund ikke imødekomme klagers krav om at få kontrolafgifterne annulleret og fastholder kravet om betaling af de 5 kontrolafgifter samt ét rykkergebyr på 100 kr.

Rykkergebyret er tilskrevet den 22. august 2016. DSB modtog den første henvendelse om kontrolafgifterne den 27. august 2016, og der har dermed været et berettiget grundlag for at fremsende en betalingspåmindelse og tilskrive et rykkergebyr.”

Hertil har klageren anført:

”Min bemærkning er jo som jeg også har skrevet til DSB hverken mig eller hendes far kan ikke se sammenhængen i det underskrifter de siger gabi har skrevet under på i toget .

Adr der er skrevet asalunden 5 da boet ikke der og jeg mener gabi ved hvor hun bor .

De trækninger hun har rejst forstår jeg ikke da gabi kun tager tog alene fra dianalund til Slagelse.

Den 21 er med mig ude at handle til fødselsdag den 22 .

Den 18 har vi snap billid at hun er her hjemme med en veninde . Og en den anden dato ikke den 19 men den anden der nævnet har vi snap billid på hun ligger på sofaen godt nok taget kl 8 men så siger det bare at vis gabi ligger der er hun syg så ingen ting giver den mening gabi er 13 år og rejser ikke sådan rundt og det gør veninden heller ikke . Og igen ikke engang adr passer på to af børerne.

Og i dag modtager jeg så to Giro kort fra DSB med rykker. Gebyr at jeg skylder dem dem i alt 2175 kr det ene Giro kort er 1225 med rykker gebyr på fra den 2407 17 på 100 kr det andet Giro kort lyder 950 kr også med rykker gebyr på 100kr fra 240717 .??.

Og igen den 210716 køre Gabi ikke med tog den 180716. Det må altså fremvise nogen beviser snart vi har meldt sygesikring stjålet ,vi har meldt det til politiet , der oplyses forkert ARD ,hvad skal vi snart gøre de sender bare regninger og vi modtager bare men betaler ikke så længe der ikke er et bevis eller er det for nemt de underskrifter de har sendt til samling med [datteren] passer heller sammen.”

Til dette har indklagede svaret:

”DSB kan oplyse, at alle de udstedte kontrolafgifter er udstedt til:

[klagerens datter]
[xx-lunden 14]
4293 Dianalund

DSB har ikke kendskab til, at [klagerens datter] har haft en anden adresse. Dette forhold har dog ikke betydning for DSB's krav, som fastholdes.

DSB fastholder ligeledes krav om betaling af det rykkergebyr på 100 kroner, som er tilskrevet den 22. august 2016. Klager henvendte sig første gang til DSB i sagen den 27. august 2016.”

Hertil har klageren svaret:

”Jeg vil ikke betale de bøder der skrevet til [xx-lunden 5] der er to som stå til denne adresse. Og DSB har også talt med [datterens far] om det at de to skule sendes til ham med hans navn på.

fordi hun havde adresse hos sin far i denne periode i vil heller betales andres regninger og godt være det er fælles datter men jeg betaler ikke for hvad der er sket fra hans adresse og han har også selv ringet til DSB og bedst dem sende dem til ham.

Prøver igen regningerne er sendt til [xx-lunden 14] det er korrekt.

Men på to af regningerne er der oplyst [xx-lunden 5] for i den periode havde datteren adresse der .

Men da DSB er over 6 mrd om at sende en regning fra første bøde .

Har datteren flyttet adr i mellem tiden .

Og derfor bliver de alle sendt til hendes nuværende adresse som er [xx-lunden 14]

Men jeg vil ikke betale for dem der i realiteten skulle ha været sendt til [xx-lunden 5].

Syns godt nok ikke at DSB har meget styr på deres ting og der burde være en regler om hvor lang tid der må gå for at udsende regninger og ikke 7 mrd efter.

Min begrundelse er at jeg ikke betaler andres regninger og datteren er under 18 år og derfor en forældres pligt at betale og da han havde forsørger pligten i denne periode siger det jo sig selv at han skal betale for sit barn bare for en gang skyld.”

På ankenævnets vegne

Tine Vuust
Nævnformand